

Met het oog op Oisterwijk

Van Roland Smulders verschenen eerder

Een spoor van Adam, roman

Geef mij de schuld, roman

Parels en draken, columns

Weg naar de vrijheid, roman

Bij deze dan, columns

Gewoon anders, verhalen

De stoel van Fred, verhalen

Ze doen het er gewoon om, columns

Palabinda, verhalen

Raar blijft het, columns

Tegen het licht, columns

Ik bedoel maar, columns

Het is maar hoe je het bekijkt, columns

Corona en andere ongemakken, columns

Geen zorgen, columns

Met het oog op Oisterwijk

Roland Smulders

Schrijver: Roland Smulders
Coverontwerp: Roland Smulders
ISBN: 9789464054163
© 2021 Roland Smulders

Onbewust van het gevaar

Het dorp waar ik woon blijkt levensgevaarlijk te zijn. De krant staat vol over groepen jonge asielzoekers die de verveling verdrijven door onvoorbereide plaatsgenoten te beroven. Hevig geschrokken vaardigt de burgemeester een gebiedsverbod uit om de toestand onder controle te krijgen. De jonge asielzoekers moeten weten wie in Oisterwijk de baas is. Vastbesloten de strijd om de macht te winnen geeft hij de politie opdracht het verbod met alle toegestane middelen te handhaven.

Ik zie Belgische taferelen voor mijn geestesoog opdoemen. Grimmig kijkende wijkagenten met kogelwerende vesten en automatische wapens staan op straathoeken en andere strategische plaatsen. Het dreigingsniveau is opgeschroefd naar het hoogste niveau. Zodra een jongen uit het plaatselijke asielzoekerscentrum de neus buiten de poort durft te steken werken is hij de klos. Als het om openbare orde en veiligheid gaat valt met Oisterwijk absoluut niet te spotten. In dat geval trekken we alle registers open.

Het is me duidelijk dat ik ternauwernood ontsnapt ben aan een ramp. Onbewust van het gevaar loop ik iedere dag heen en weer tussen mijn woning en de bibliotheek. Naïef als een kind ga ik inkopen doen bij de winkels die de rovers al op de korrel hebben voor een bezoek zonder tussenstop bij de kassa. Terwijl iedereen om me heen gebukt gaat onder een heel onveilig gevoel, verkeer ik nog altijd in de veronderstelling dat mijn woonplaats een oase is in een wereld vol dreiging en geweld.

In Oisterwijk zijn zelfs de hangjongeren niet te vergelijken met de hangjongeren in de steden. Ook als ze een grote mond hebben spreken ze met twee woorden. Het geeft aan met welke roze bril

ik in het leven sta. Ik moet nog wennen aan een wereld die anders in elkaar zit. Wennen aan een leefomgeving met gebiedsverboden en gillende sirenes. Wennen aan een wereld die me niet aanstaat. Misschien kies ik er wel voor me niet gek te laten maken door de onheilspellende berichten. Die vrijheid gun ik mezelf. Het zal allemaal best loslopen. De jonge asielzoekers hebben er alleen behoefte aan even stoom af te blazen, denk ik hoofdschuddend. Het is allemaal een storm in een glas water. We zijn allemaal jong geweest. Uitdagen van het gezag is geen nieuw verschijnsel. Straks gaan ze weer terug naar het asielzoekerscentrum en lachen ze met elkaar over hun puberale streken. Oisterwijk is geen verkeerde plaats om te wonen en dat wil ik graag zo houden.

Wordt vervolgd

De politiek in mijn woonplaats Oisterwijk blijft de gemoederen bezighouden. Voor wie het kan opbrengen met enig gevoel voor humor door het leven te stappen, valt er elke dag wel weer iets te lachen. Ik kan mijn volgers van harte aanraden de webpagina van Oisterwijknieuws zo snel mogelijk toe te voegen aan het rijtje favorieten. Het is een kleine moeite die duidelijk maakt hoe diep mensen kunnen zinken als ze zich vervelen.

Bezoekende cabaretiers maken er tijdens hun voorstellingen al grappen over. Oisterwijk is het enige dorp waar de politici er een hele raadsperiode voor nodig hebben om een wethouder te vinden die aan het karwei wil beginnen. Zelf ben ik minder optimistisch. Zoals de partijen nu met elkaar omgaan, heeft de sfeer voor de komende honderd jaar grondig verziekt. Wie oproept tot het aanspreken van het laatste restje gezond verstand, krijgt op Facebook de wind van voren. Er is sprake van gekrenkte trots en dus heeft de gewone kiezer zich er even niet mee te bemoeien. Wat begon als een experiment om volwassenen met elkaar om te gaan, is ontaard in een vertoning waarvoor zelfs de ergste puber zich zou schamen.

En ieder incident wordt aangegrepen om het vuur nog eens op te poken. Kennelijk heeft de burgemeester met de twee overgebleven wethouders gedeeld wie zou komen praten over de vacature. De partij van de kandidaat is in alle staten en lijkt geen genoegen te nemen met minder dan de gevilde huid van de arme burgemeester. De vraag wat Oisterwijk daarmee opschiet, mag niet eens gesteld worden. De integriteit is in het geding en dan mogen er links en rechts best enkele spaanders vallen.

De journalist van het regionale dagblad die de affaire op de voet volgt, heeft de tijd van zijn leven. 'Wordt vervolgd', schrijft hij triomfantelijk. Ik ben bang dat hij gelijk zal krijgen. Gelukkig zijn er over twee jaar dankzij een gemeentelijke herindeling weer verkiezingen. Welke partij wil mij met de hand op het hart beloven nooit meer te proberen op een moderne manier politiek te bedrijven?

Fietspad

Zomaar twee berichten over Oisterwijk, die ik mijn trouwe volgers niet wil onthouden. Een fietspad in het buitengebied valt voor de gemeente duurder uit dan gedacht en de wolf heeft niet alleen Nederland, maar ook de bossen bij mijn woonplaats weten te vinden. Veel opzien baart het allemaal niet. Wat er zo dicht bij huis gebeurt, schijnt de mensen absoluut niet te boeien.

Voor zover het gaat om het fietspad kan ik de desinteresse wel begrijpen. De meeste Oisterwijkers zullen er waarschijnlijk nooit gebruik van maken en projecten in de bouw vallen financieel altijd tegen. Ze halen hoogstens meewarig de schouders op en mopperen dat het weer eens zo ver is.

Nu zullen er mensen zijn die zich afvragen waarom de aanleg van een weg of het neerzetten van een gebouw altijd meer moet kosten dan werd begroot. Er zijn toch vast wel computerprogramma's te krijgen waarmee alle risico's tot achter de komma uitgerekend kunnen worden. We hebben er geen enkele moeite mee een vliegende schoenendoos naar Pluto te schieten, hoe moeilijk kan het dan zijn te vertellen hoeveel een stuk fietspad gaat kosten?

Om het te begrijpen, moeten we terug in de geschiedenis. Vroeger maakte een aannemer zijn calculatie voor de principaal met een stompe potlood op de achterkant van een sigarendoosje. Iets kostte om en nabij zoveel, als het tenminste niet tegenzat. Het viel hem niet te verwijten dat hij er soms naast zat. Toen er computers kwamen, hebben de aannemers besloten de oude traditie desondanks in ere te houden. De opdrachtgevers waren er inmiddels aan gewend en de aannemers zouden wel gek zijn de kip met gouden eieren vrijwillig naar de slacht te sturen.

Dat het andere bericht zo lauw wordt ontvangen, vind ik daarentegen wel vreemd. Mij maakt het niet zoveel uit dat het fietspad meer heeft gekost. Als het een mooi en veilig fietspad is, mag de gemeente er best wat dieper voor in de portemonnee. Maar dan moet het wel een fietspad zijn waarvan ik zonder gevaar voor lijf en leden gebruik kan maken. Met die rondzwervende wolven blijf ik er mooi uit de buurt. Met de snelheid die ik op de fiets haal, is Oisterwijk om het in de woorden van Drs. P. te zeggen al heel snel te ver weg.

Verward

Een Oisterwijkse ondernemer zet de verwarde man die rondhangt bij zijn zaak herkenbaar op Facebook. Als gemeente en politie hem niet van de overlast verlossen, dan komt hij zelf wel in actie, moet hij gedacht hebben. Het is een daad geboren uit onmacht en frustratie, dat weet ik, maar wat hoopt de ondernemer te bereiken met deze onaardige geste? Ik zie het niet gebeuren dat de verwarde man op zijn smartphone kijkt en uit angst voor herkenning snel maakt dat hij wegkomt. Op die manier zitten verwarde mensen nu eenmaal niet in elkaar. Met zo'n bericht spoort de ondernemer alleen anderen aan toch vooral uit de buurt van zijn zaak te blijven. Niet echt het resultaat dat ondernemers doorgaans hopen te bewerkstelligen.

Hoewel het aantal personen met psychische problemen in de publieke ruimte lijkt toe te nemen, kunnen we er maar moeilijk aan wennen. Mensen die anders zijn, maken ons bang. We willen er het liefst zo snel mogelijk vanaf. In een reflex grijpen we naar de telefoon om de politie te bellen. Vaak tevergeefs, want het beleid is tegenwoordig gelukkig dat we zulke mensen alleen opsluiten als het echt niet anders kan. Verwardheid is een ziekte en rondscharrelen bij de zaak van een ondernemer rechtvaardigt op zichzelf geen vrijheidsbeneming. De persoon in kwestie moet eerst voorbijgangers te lijf gaan met een mes, wil de politie een reden zien om uit te rukken.

De man op de foto doet, voor zover ik dat kan bepalen, niets wat verboden is. Hij staat gewoon op de openbare weg en bemoeit zich niet met de rest van de wereld. Kijk rond in een gemiddelde winkelstraat en je ziet veel van dat soort mannen. Ze staan bij de ingang van de C&A en Blokker te wachten tot de partner klaar is

met het uitgeven van zijn zuurverdiende centen. Niemand komt op het idee meteen gewapende troepen op te laten draven. Zolang ze er geen gewoonte van maken in vuilnisbakken te gaan graaien, mogen ze blijven staan. Misschien moet iemand even de moeite nemen ook deze man de regels uit te leggen. Rondhangen mag, graaien niet. Zelfs een verward iemand moet dat kunnen onthouden.

Onderscheiding

Carnavalsvierders zijn gek op onderscheidingen. Ze hoeven elkaar maar tegen te komen en aan beide kanten gaat de tas open om eretekenen uit te wisselen. Ik geloof dat de gewoonte ooit is geboren om de draak te steken met de onderscheidingencultuur uit de grote-mensen-wereld, maar inmiddels zijn de carnavalisten fanatieker dan wie ook. Zuchtend onder de last van al hun onderscheidingen worstelen ze zich door de festiviteiten en de paniek slaat toe als ze er eentje denken te missen.

Regelmatig moeten er nieuwe onderscheidingen worden verzonnen. Er komt een moment dat de persoon tegenover je al die dingen heeft en met teleurgesteld gezicht moet bedanken voor de eer. Zoiets mag natuurlijk niet en dus hebben carnavalsgezelschappen een speciale afdeling om ieder jaar weer met een verse voorraad uit te pakken.

Oisterwijk heeft ook weer een nieuwe. Het is zoals gebruikelijk een plaatje aan een touwtje met daarop de mededeling 'bezet'. Vraag me niet waar het betrekking op heeft, want ik zou het echt niet weten. Misschien is het bedoeld om te gebruiken tijdens het toiletbezoek in de kroeg, als waarschuwing aan anderen niet zomaar de deur open te trekken. Of zou het ter geruststelling van het thuisfront zijn? Getooid met zo'n bordje om de hals is vader afdoende beschermd tegen eventuele oneerbare voorstellen.

Zelf heb ik een gecompliceerde verhouding met carnaval. Thuis voor de televisie ben ik er dol op. Ik verslind programma's met carnavalsmuziek en optochten als een echte Brabander. Maar zet je me neer in een tot de nok met narren gevulde feestzaal, dan sta ik drie uur later nog altijd moederziel alleen moeite te doen vooral

niet gek te doen. Het schiet niet op met mij, zal ik maar eerlijk toegeven.

Om carnaval te laten slagen, hoef je niet veel te doen. Er moet muziek en voldoende bier zijn, natuurlijk, en je moet zorgen dat ik uit de buurt blijf. Ik weet dat als geen ander en ik doe mijn best het plezier van de anderen niet te bederven door ineens op te duiken. Mensen hebben het niet in de gaten, maar op mijn manier lever ik een belangrijke bijdrage aan het slagen van carnaval. Eigenlijk wordt het tijd mij daarvoor een onderscheiding te geven.

Pannaveldje

In Oisterwijk lopen de gemoederen hoog op vanwege een pannaveldje. Gelukkig biedt de zoekmachine uitkomst, want ik heb echt geen idee waarover het gaat. Nu weet ik dat het op een pannaveldje de bedoeling is een bal door de benen van de tegenstander te spelen en dat we het niet hebben over de kweekplaats van drugs.

Een plaats voor het demonstren van balbeheersing is het dus. Hebben kinderen daar tegenwoordig een speciaal veldje voor nodig? Blijkbaar wel, anders zou er in eerste instantie geen geld uitgetrokken zijn om het aan te leggen. Johan Cruyff leerde nog gewoon op straat in Betondorp voetballen, maar dat kunnen we de jeugd niet meer aandoen.

Het zou geen probleem zijn als de jeugd zich aan de regels zou houden. Een pannaveldje is voor het door de benen spelen, gebruik het dan ook daarvoor. Het is toch nergens voor nodig om de bal voortdurend met een knal tegen de omheining te trappen en daarbij heel hard te schreeuwen. De ouderen in de buurt hebben het gevoel dat ze in een oorlogsgebied wonen en dat pikken ze niet langer. Voorzien van juridische ondersteuning eisen ze dat de gemeente in actie komt tegen de overlast.

‘Durf het eens’, roepen de buurtbewoners die wel jonge kinderen hebben. Ze zijn juist heel tevreden met de situatie en ze moeten er niet aan denken dat hun kroost zich weer thuis komt uitleven. Als de bezwaarmakers niet tegen spelende kinderen kunnen, dan moeten ze maar heel snel verhuizen.

Het conflict dreigt volledig uit de hand te lopen. Straks komt het nog zover dat iemand een van de rijdende rechters inschakelt. Zoiets moeten we niet willen en het is ook niet nodig. Er is een

betere aanpak, die de buurt gegarandeerd van alle overlast verlost. De ouderen hoeven zich alleen te verzamelen bij de omheining en de spelende kinderen vurig aan te moedigen. Binnen de kortste keren beginnen de spelers elkaar nerveus aan te kijken. Wordt het niet hoog tijd op zoek te gaan naar een ander veldje?

Ze doen het er gewoon om

Andere woorden heb ik er niet voor: ze doen het er gewoon om. Het is niet zo dat ik iedere ochtend uit het raam kijk om te zien of ik nog iets of iemand op de hak kan nemen. Zoiets gaat tegen mijn natuur in. Ik ben een vriendelijk persoon en ik wens in beginsel iedereen alle geluk van de wereld toe. Wat helpt het mij de dag van iemand te bederven met een hatelijke column? Helemaal niets toch.

Het is ook helemaal niet nodig om op jacht te gaan naar slachtoffers. De slachtoffers van mijn columns dienen zichzelf aan. Ik hoef er niets voor te doen. Ze verdringen zich bij wijze van spreken voor mijn deur en schreeuwen om het hardst dat ze als eerste aan de beurt willen komen voor een plaats in mijn eregalerij van opmerkelijke personen en voorvallen.

Neem bijvoorbeeld de politiek in mijn woonplaats. Ik heb al eerder mijn zorg uitgesproken over het in mijn ogen tot mislukken gedoemde experiment van werken met wisselende meerderheden in de gemeenteraad. Het lijkt misschien heel transparant en democratisch de wethouder van eigen signatuur zonder aanzien des persoons over de kling te jagen, in de praktijk levert het alleen rancune en een hoop gedoe op. Gedoe dat dan weer veel tijd kost. De echte problemen moeten wachten, want in Oisterwijk hebben de politici het even veel te druk met zichzelf.

Normaal gesproken houdt een wethouder die opstapt de eer aan zichzelf. Waarschijnlijk was deze oud-wethouder dat ook van plan, maar hij kon toen niet weten dat een raadslid van zijn vroegere partij ook zou afhaken en dat de Kieswet juist hem zou aanwijzen als de rechthebbende op de vrijgekomen zetel. Je moet in dat geval een heilige zijn om de verleiding van een spaak in de wielen te